

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

Warszawa, 21 marca 2022 roku

Sprawa: Petycja w sprawie zmiany
przepisów ustawy o VAT.
Znak PT3.056.1.2022
sprawy:

Kontakt: Kancelaria MF
tel. +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szanowny Panie,

W związku z Pana petycją w sprawie zmiany przepisów ustawy o podatku od towarów i usług¹ (dalej: ustawa o VAT) „(...) *aby podatnicy VAT, którzy wykonują usługi pomocy prawnej z urzędu na zlecenie sądów mieli możliwość wystawienia faktury po otrzymaniu całości wynagrodzenia za usługę*”, Ministerstwo Finansów uprzejmie wyjaśnia.

Zgodnie z ustawą o VAT, określona czynność podlega opodatkowaniu podatkiem VAT, gdy jest wykonywana przez podatnika VAT w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Do czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem VAT, zalicza się odpłatną dostawę towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju (art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT).

W myśl art. 8 ww. ustawy przez świadczenie usług rozumie się każde świadczenie na rzecz osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, które nie stanowi dostawy towarów w rozumieniu tej ustawy, w tym również przeniesienie praw do wartości materialnych i prawnych bez względu na formę, w jakiej dokonano czynności prawnej, zobowiązanie do powstrzymania się od dokonania lub do tolerowania czynności lub sytuacji, świadczenie usług zgodnie z nakazem władzy publicznej lub podmiotu działającego w jego imieniu lub nakazem wynikającym z mocy prawa.

Należy wskazać, że istotną cechą wynagrodzenia jest istnienie bezpośredniego związku pomiędzy dostawą towarów lub świadczeniem usług a otrzymaną zapłatą.

¹ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2021 r. poz. 685, z późn. zm.)

W związku z tym czynności podlegają opodatkowaniu, gdy zostały wykonane odpłatnie. Natomiast uznanie czynności za dokonane odpłatnie, możliwe jest w sytuacji gdy istnieje bezpośrednia i jasno zindywidualizowana korzyść po stronie dostawy towaru lub świadczącego usługę.

W tym miejscu należy wskazać, że czynności wykonywane na zlecenie sądów przez podatników podatku VAT takich jak: adwokaci, radcowie prawni i inni stanowią odpłatne świadczenie usług. Z kolei sam mechanizm regulowania kwoty wysokości przyznanego przez sąd ww. osobom wynagrodzenia za wykonaną pracę pozostaje poza zakresem właściwości Ministra Finansów.

Natomiast na gruncie ustawy o VAT, zgodnie z art. 29a ust. 1 ustawy, podstawą opodatkowania, co do zasady jest wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów lub usługodawca otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy, usługobiorcy lub osoby trzeciej.

Ogólna zasada dotycząca powstania obowiązku podatkowego w podatku VAT została uregulowana w art. 19a ust. 1 ustawy o VAT. W myśl tego przepisu, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania dostawy towaru lub wykonania usługi.

Należy zaznaczyć, że od powyższej zasady zostały przewidziane wyjątki, które wskazano w art. 19a ust. 5 pkt 1 ustawy o VAT, w tym z uwzględnieniem m.in. przypadków gdy obowiązek podatkowy w podatku VAT powstaje z chwilą otrzymania całości lub części zapłaty.

Zgodnie z art. 19a ust. 5 pkt 1 lid. d) ustawy o VAT, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą otrzymania całości lub części zapłaty z tytułu świadczenia, na podstawie odrębnych przepisów, na zlecenie sądów powszechnych, administracyjnych, wojskowych lub prokuratury usług związanych z postępowaniem sądowym lub przygotowawczym, z wyjątkiem usług do których stosuje się art. 28b, stanowiących import usług.

Zgodnie z art. 19a ust. 6 ustawy o VAT, w takich przypadkach obowiązek podatkowy powstaje wyłącznie w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

W myśl art. 19a ust. 8 ustawy o VAT, jeżeli przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi otrzymano całość lub część zapłaty, w szczególności przedpłatę, zaliczkę, zadatek, ratę, wkład budowlany lub mieszkaniowy przed ustanowieniem spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego lub lokalu o innym przeznaczeniu, obowiązek podatkowy powstaje co do zasady z chwilą jej otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty (wyjątek stanowią m.in. czynności określone w art. 19a ust. 5 pkt 4 ustawy o VAT w przypadku których wcześniejsze otrzymanie zapłaty nie powoduje powstania obowiązku podatkowego).

Regulacje w zakresie fakturowania zawarte zostały w ustawie o VAT, w art. 2 pkt 31 i 32, art. 106a-106r, art. 112a i 112aa oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 października 2021 r. w sprawie wystawiania faktur². Regulacje stanowią implementację dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu

---

² Dz. U. poz. 1979.

podatku od wartości dodanej³ w odniesieniu do przepisów dotyczących fakturowania i są zgodne z tą dyrektywą.

Kwestia terminów wystawiania faktur została uregulowana w art. 106i ustawy o VAT.

Fakturę wystawia się, co do zasady, nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towaru lub wykonano usługę.⁴ Jeżeli jednak przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi otrzymano całość lub część zapłaty, skutkującej zgodnie z przepisami obowiązkiem wystawienia faktury, fakturę wystawia się nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymano całość lub część zapłaty od nabywcy.⁵

Nadmienić należy, że czynności o których mowa w art. 19a ust. 5 pkt 1 lit. d) ustawy o VAT, powinny być udokumentowane fakturą, która zgodnie z art. 106e ust. 1 pkt 16 lit. a) powinna zawierać wyrazy „metoda kasowa”.

Jednocześnie należy zauważyć, że jak stanowi art. 106j ust. 1 pkt 1 w przypadku gdy po wystawieniu faktury podstawa opodatkowania lub kwota podatku wskazana w fakturze uległa zmianie podatnik wystawia fakturę korygującą.

W ocenie Ministerstwa Finansów nie ma konieczności „podjęcia działań w celu zmiany przepisów w ustawie o podatku od towarów i usług, aby podatnicy tego podatku, którzy wykonują usługi pomocy prawnej z urzędu na zlecenie sądów (adwokaci, radcowie prawni, itp.) i wystawiają w związku z tym faktury VAT, mieli możliwość ich wystawienia po otrzymaniu całości wynagrodzenia za usługę”. Przyjęte w ustawie o VAT rozwiązania nie stwarzały dotychczas problemów i są zgodne z przepisami dyrektywy 2006/112/WE.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia

Ministra Finansów

Dyrektor

Departamentu Podatku od Towarów i Usług

Paweł Selera

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

---

³ Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, str. 1, z późn. zm.

⁴ Art. 106i ust. 1 ustawy o VAT.

⁵ Art. 106i ust. 2 ustawy o VAT.